

3.8 เศรษฐกิจ-สังคม

มาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้กำหนดให้บริษัทฯ ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของชุมชนต่อโครงการตามหลักวิชาการ โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ ชุมชนที่อยู่บริเวณโดยรอบโครงการ ประกอบด้วย 13 หมู่บ้านในเขตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลหนองไทร หนองบัวตะเกียด และโนนเมืองพัฒนาเป็นประจำทุกปี เพื่อนำเสนอข้อมูลดังกล่าวต่อคณะกรรมการกองทุนมวลชนสัมพันธ์ สำหรับเป็นข้อมูลจัดทำแผนกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ที่ตอบสนองต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของชุมชนต่อไป ดังนั้นบริษัทฯ ได้มอบหมายให้บริษัท ซี อี แล็บแอนด์คอนเซ็ปต์ จำกัด ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของชุมชนประจำปี 2564 ระหว่างวันที่ 25-29 ตุลาคม พ.ศ. 2564 ที่ผ่านมา โดยมีผลการดำเนินการดังต่อไปนี้

3.8.1 หลักการและเหตุผล

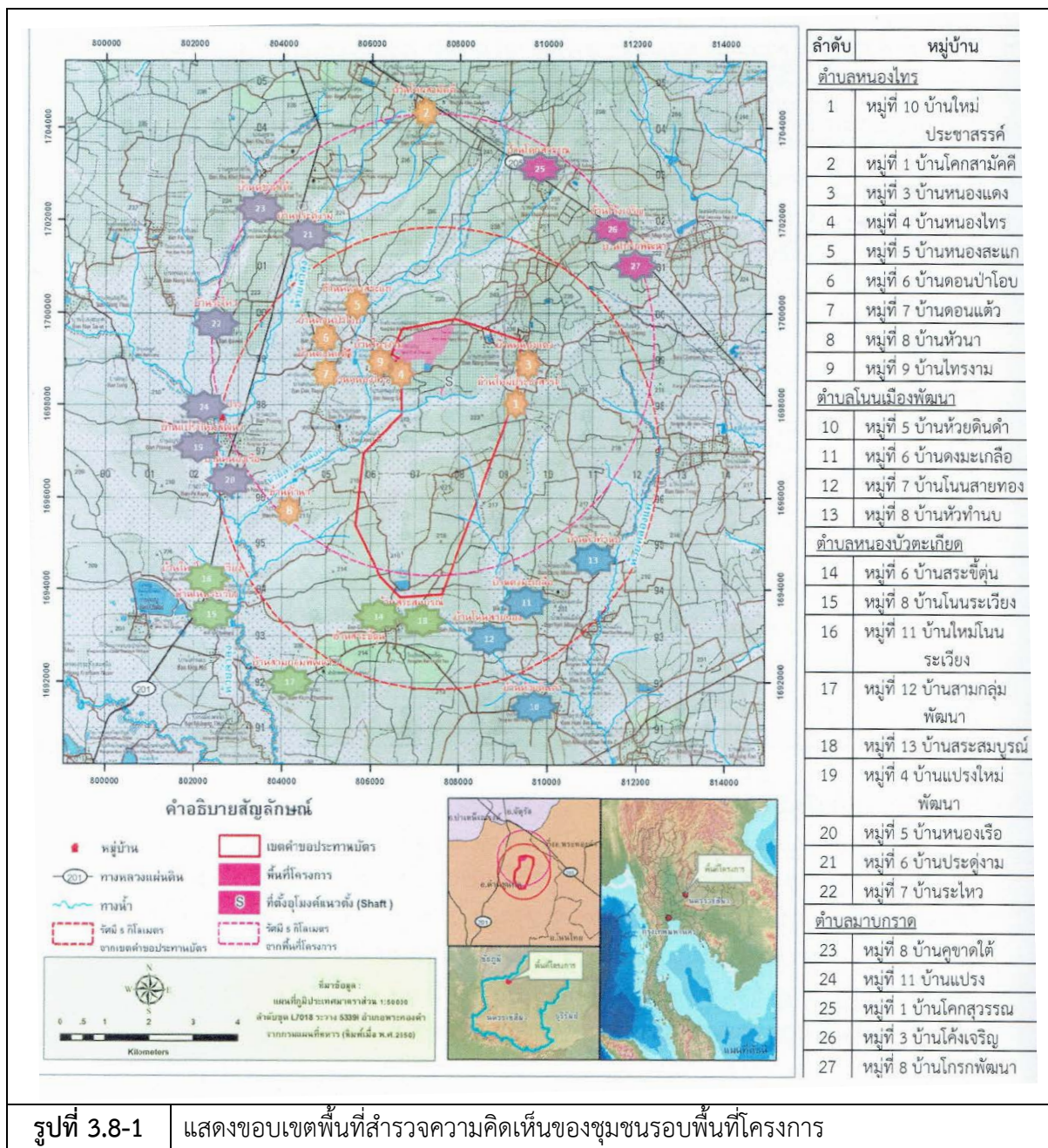
การศึกษาด้านคุณภาพชีวิตของประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงพื้นที่โครงการฯ เป็นการศึกษาสภาพเศรษฐกิจ สังคม และความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินโครงการฯ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนที่อาจจะได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการดำเนินงานของโครงการฯ ได้มีส่วนร่วมเสนอแนะความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานของโครงการในรอบปีที่ผ่านมา ทั้งนี้เพื่อให้โครงการการนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจไปประกอบการพิจารณาในการจัดทำแผนงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการจัดกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ อันจะก่อให้เกิดความเข้าใจและการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุขระหว่างสถานประกอบการและชุมชนใกล้เคียงในอนาคตต่อไป

3.8.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจ - สังคม ภูมิสำเนาเดิม การประกอบอาชีพ รายได้ และปัญหาการประกอบอาชีพ
- 3) เพื่อทราบการรับรู้ข้อมูล/ข่าวสารของประชาชน และการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนกับโครงการ
- 4) เพื่อทราบผลกระทบจากการดำเนินงานของโครงการด้าน เศรษฐกิจ - สังคม รวมทั้งรับทราบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนต่อโครงการที่ผ่านมา

3.8.3 ขอบเขตการศึกษา

พื้นที่ดำเนินการสำรวจสภาพเศรษฐกิจ สังคม และความคิดเห็นประชาชนที่มีต่อโครงการพิจารณาครอบคลุมประชากรทั้งหมดที่ตั้งครัวเรือนอยู่ใกล้เคียงโครงการ ซึ่งอยู่โดยรอบเขตพื้นที่ประจวบคีรีขันธ์ทั้งหมด 13 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านไทรงาม บ้านหนองไทร บ้านหนองแดง บ้านใหม่ประชาสรรค์ บ้านโนนสายทอง บ้านดงมะเกลือ บ้านดอนป่าโอบ บ้านหัวนา บ้านดอนแต้ว บ้านใหม่โนนระเวียง บ้านโนนระเวียง บ้านสระขี้ตื้น และบ้านสระสมบุรณ์ (รูปที่ 3.8-1)

3.8.4 วิธีการศึกษา

การศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคม และความคิดเห็นของประชาชน จะทำการโดยวิธีสัมภาษณ์บุคคลโดยใช้แบบสอบถาม ครอบคลุมพื้นที่ชุมชนตามที่กำหนดในมาตรการในรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (เขตพื้นที่ประทานบัตร)

1) การกำหนดตัวอย่างและกลุ่มเป้าหมาย

ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) กระจายตามสัดส่วนประชากรของชุมชนทั้ง 13 หมู่บ้านภายในเขตพื้นที่ประทานบัตร โดยให้ความสำคัญกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็น

ระดับหัวหน้าครัวเรือนหรือคู่สมรส เป็นหลัก ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ได้คำนวณตามสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = จำนวนประชากรเป้าหมาย
 N = จำนวนประชากรทั้งหมด (ครัวเรือน)
 E = ค่าความคลาดเคลื่อน (0.05)

ค่าความคลาดเคลื่อนที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ กำหนดค่าให้เท่ากับ 0.05 เนื่องจากในการศึกษาวิจัยโดยทั่วไปยอมรับผลการวิจัยที่มีความคลาดเคลื่อนได้ตั้งแต่ 0.01, 0.05 จนถึง 0.10 ซึ่งค่าความคลาดเคลื่อนที่ใช้สำรวจอยู่ในเกณฑ์ของการวิจัยศึกษาที่มีคุณภาพ (เพ็ญแข แสงแก้ว, 2540) เมื่อแทนค่าในเขตพื้นที่ประทานบัตร มีทั้งหมด 13 หมู่บ้าน จากการคำนวณตามสมการดังกล่าวจะได้จำนวนตัวอย่างแบบสอบถามในพื้นที่ศึกษาทั้งสิ้น 334 ตัวอย่าง เมื่อได้จำนวนแบบสอบถามที่ต้องสำรวจแล้ว นำมาแบ่งสัดส่วนของจำนวนครัวเรือนในแต่ละชุมชน ซึ่งจะได้จำนวนตัวอย่างที่สำรวจในแต่ละชุมชน ดังตารางที่ 3.8-1

ตารางที่ 3.8-1 จำนวนตัวอย่างที่สำรวจในแต่ละชุมชนรอบพื้นที่โครงการ

ลำดับ	หมู่บ้าน	จำนวนตัวอย่าง
1	บ้านไทรงาม	20
2	บ้านหนองไทร	25
3	บ้านหนองแดง	21
4	บ้านใหม่ประชาสรรค์	18
5	บ้านโนนสายทอง	9
6	บ้านดงมะเกลือ	20
7	บ้านดอนป่าไผ่	33
8	บ้านดอนแก้ว	25
9	บ้านห้วยนา	24
10	บ้านใหม่โนนระเวียง	39
11	บ้านโนนระเวียง	40
12	บ้านสระขี้ตุน	30
13	บ้านใหม่ประชาสรรค์	30
จำนวนตัวอย่างรวมทั้งหมด		334

2) การสำรวจข้อมูลภาคสนาม

การเก็บข้อมูลภาคสนาม ได้ดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ภาคสนามทุกคนซึ่งผ่านการฝึกอบรมจากนักวิชาการของโครงการให้มีความเข้าใจในโครงการและวิธีการดำเนินงานในมาตรฐานเดียวกัน นอกจากนี้ได้จัดให้มีหัวหน้าทีมเพื่อให้คำแนะนำและกำกับดูแลเจ้าหน้าที่สำรวจภาคสนามในระหว่างปฏิบัติงาน ระหว่างวันที่ 14-20 ตุลาคม พ.ศ. 2563 (รูปที่ 3.8-2) โดยผลการศึกษาจะนำเสนอในหัวข้อต่อไป

3) การประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งมีขั้นตอนโดยจัดเตรียมคู่มือการลงรหัสเพื่อเปลี่ยนข้อมูลจากแบบสอบถามให้ถูกต้องเมื่อได้ทำการแปลผล และจัดทำตารางแสดงข้อมูล จากนั้นทำการวิเคราะห์ผลข้อมูลและจัดทำรายงานต่อไป

3.8.5 ผลการสำรวจความเห็นของประชาชน

ผลการสำรวจเศรษฐกิจ สังคมและความคิดเห็นของประชาชนที่อาศัยโดยรอบพื้นที่ประทานบัตรทั้งหมด 13 หมู่บ้าน ครอบคลุมพื้นที่รวมจำนวน 334 ตัวอย่าง ระหว่างวันที่ 25-29 ตุลาคม พ.ศ. 2564 โดยรายละเอียดแสดงดัง (ภาคผนวก ๗) และรูปที่ 3.8-2 และสรุปผลได้ดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไป

ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเพศหญิงสัดส่วน (ร้อยละ 72.20) และเพศชายสัดส่วน (ร้อยละ 27.80) ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 51-60 ปี (ร้อยละ 27.50) รองลงมาอยู่ระหว่าง 41-50 ปี (ร้อยละ 25.10) ผู้มีอายุมีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 24.60) มีอายุระหว่าง 31-40 ปี (ร้อยละ 14.70) มีอายุระหว่าง 21-30 ปี (ร้อยละ 6.30) และมีอายุน้อยกว่า 20 ปี (ร้อยละ 1.80) ผู้ให้สัมภาษณ์มีสถานะโสด (ร้อยละ 21.90) สถานะหย่าร้าง (ร้อยละ 4.10) และมีสถานะสมรส (ร้อยละ 74.00) โดยอยู่เป็นครอบครัวเดี่ยว (ร้อยละ 56.30) และครอบครัวใหญ่ (ร้อยละ 43.70) ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ

ด้านการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 58.40) รองลงมาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 19.80) ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 11.70) จบการศึกษาระดับปวส./ปวช. (ร้อยละ 5.40) และจบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป (ร้อยละ 4.80)

ด้านภูมิลำเนา ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นคนท้องถิ่น (ร้อยละ 89.82) รองลงมาเป็นผู้ย้ายมาอยู่จากที่อื่น (ร้อยละ 10.18)

2) ข้อมูลเศรษฐกิจและสังคม

(2.1) การประกอบอาชีพของครัวเรือนในชุมชน

อาชีพหลักของผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำไร่/นา (ร้อยละ 57.49) รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 16.47) ไม่ประกอบอาชีพ (ร้อยละ 7.78) อาชีพค้าขาย (ร้อยละ 5.69) อาชีพเลี้ยงสัตว์ (ร้อยละ 4.19) ข้าราชการ (ร้อยละ 2.69) นักเรียนนักศึกษา (ร้อยละ 2.40) พนักงานบริษัท (ร้อยละ 2.10) และอาชีพธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 1.20) ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ไม่มีการประกอบอาชีพรองหรืออาชีพเสริม (ร้อยละ 43.40) ส่วนที่ประกอบอาชีพรองหรืออาชีพเสริม (ร้อยละ 56.60) ซึ่งอาชีพเสริม

ได้แก่ ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 26.60) ประกอบอาชีพทำไร่/นา (ร้อยละ 15.30) ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ (ร้อยละ 7.80) ประกอบอาชีพค้าขาย (ร้อยละ 5.10) และธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 1.80)

(2.2) รายได้ในครัวเรือน การถือครองที่ดิน และหนี้สิน

โดยส่วนใหญ่ผู้ให้สัมภาษณ์มีรายได้อยู่ระหว่าง 3,000-5,001 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 31.20) รายได้อยู่ระหว่าง 5,001-7,001 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 22.70) รายได้น้อยกว่า 3,001 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 19.40) รายได้อยู่ระหว่าง 7,001-10,001 (ร้อยละ 13.80) มีรายได้อยู่ระหว่าง 10,001- 20,001 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 9.60) และมีรายได้มากกว่า 20,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 3.30) โดยผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีรายได้ลดลง (ร้อยละ 48.80) รองลงมา มีรายได้คงเดิม (ร้อยละ 47.00) มีรายได้เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 4.20) ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่มีรายได้ไม่พอใช้ (ร้อยละ 85.30) มีรายได้พอใช้ (ร้อยละ 14.70) และไม่มีเงินออม (ร้อยละ 68.60) มีเงินออม (ร้อยละ 10.50)

จากการสอบถามถึงปัญหาในการประกอบอาชีพ พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ไม่มีปัญหาในการประกอบอาชีพ (ร้อยละ 49.10) มีปัญหารายได้ไม่พอใช้ (ร้อยละ 38.60) มีปัญหาที่ดินทำกินน้อย (ร้อยละ 7.70) และมีปัญหาค่าเช่าที่ดินราคาสูง (ร้อยละ 4.60) โดยส่วนใหญ่ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ได้มีการเช่าที่ดิน (ร้อยละ 71.70) มีการเช่าที่ดิน (ร้อยละ 28.30)

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ถือครองที่ดินอยู่อาศัยเป็นของตนเอง (ร้อยละ 66.20) ของพ่อ/แม่ (ร้อยละ 21.60) เช่าอยู่อาศัย (ร้อยละ 12.30) โดยส่วนใหญ่ที่อยู่อาศัยตั้งอยู่ในชุมชน (ร้อยละ 71.30) ตัดถนน (ร้อยละ 18.30) อาศัยใกล้วัด (ร้อยละ 6.60) และอาศัยอยู่ในไร่/นา/สวน (ร้อยละ 3.90)

จากการสอบถามผู้ให้สัมภาษณ์พบว่า โดยส่วนใหญ่มีหนี้สิน (ร้อยละ 83.40) ไม่มีหนี้สิน (ร้อยละ 16.60) แหล่งกู้ยืมมาจาก ธ.ก.ส. (ร้อยละ 52.40) รองลงมาเป็นกองทุนหมู่บ้าน (ร้อยละ 26.60) สหกรณ์เพื่อการเกษตร (ร้อยละ 9.00) ธนาคารพาณิชย์ (ร้อยละ 7.80) ก.ย.ศ. (ร้อยละ 2.40) และเงินนอกระบบ (ร้อยละ 1.80) ส่วนใหญ่กู้เงินเพื่อนำไปเพาะปลูกพืช (ร้อยละ 56.30) ใช้ในชีวิตประจำวัน (ร้อยละ 18.90) ซื้อรถ (ร้อยละ 7.80) ลงทุนค้าขาย (ร้อยละ 5.70) สร้างที่อยู่อาศัย (ร้อยละ 4.80) เลี้ยงสัตว์ (ร้อยละ 3.60) การศึกษา (ร้อยละ 2.40) และซื้อที่ดิน (ร้อยละ 0.60)

(2.3) การเปลี่ยนแปลงหลังจากตั้งโครงการต่อครอบครัวและเศรษฐกิจ

จากการสอบถามผู้ให้สัมภาษณ์หลังจากมีการตั้งโครงการที่มีผลต่อชุมชน พบว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ 25.70) มีการเดินทางสะดวกมากขึ้น (ร้อยละ 37.10) มีร้านค้าเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 17.40) ทำให้ประชาชนมีอาชีพใหม่ (ร้อยละ 12.60) ราคาที่ดินสูงขึ้น (ร้อยละ 4.50) และมีรายได้เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 2.70) และการจราจรภายในหมู่บ้านหลังจากมีการตั้งโครงการที่มีผลต่อชุมชน พบว่าเดินทางสะดวกขึ้น (ร้อยละ 49.90) ไม่มีการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ 28.40) รถสัญจรภายในหมู่บ้านเพิ่มมากขึ้น (ร้อยละ 18.60) และระยะเวลาในการเดินทางสั้นลง (ร้อยละ 5.10)

หลังจากมีการตั้งโครงการและดำเนินโครงการ พบว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ 26.00) การสนับสนุนและช่วยเหลือด้านงบประมาณ เครื่องจักรและอุปกรณ์ต่างๆ แก่ชุมชน (ร้อยละ 25.40) ช่วยให้ชุมชนเจริญขึ้น (ระบบสาธารณสุขโรค) (ร้อยละ 21.60) ค่าขายดีขึ้น (ร้อยละ 14.10) ครอบครัวได้ทำงานกับเหมือง (ร้อยละ 9.60) ทำธุรกิจกับเหมือง (ร้อยละ 1.80) และสร้างอาชีพใหม่ (ร้อยละ 1.50)

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ พบว่าหลังจากมีการตั้งโครงการไม่ส่งผลต่อสังคมหรือไม่มีการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ 55.20) รองลงมาพบว่าการติดต่อระหว่างกันสะดวกสบายยิ่งขึ้น (ร้อยละ 29.90) ประชาชนย้ายเข้ามาอยู่ในชุมชนมากขึ้น (ร้อยละ 9.10) ความเป็นชนบทลดลง (ร้อยละ 4.70) และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินลดน้อยลง (ร้อยละ 1.10)

3) ผลกระทบอื่นๆ ทางด้านเศรษฐกิจ-สังคมจากการดำเนินการโครงการเหมืองแร่โพแทช

(3.1) ทรัพย์สินของคนในหมู่บ้าน

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ไม่มีทรัพย์สินเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 61.70) รองลงมาซื้อเครื่องมือการเกษตร (ร้อยละ 14.10) มีรถ (ร้อยละ 12.90) มีบ้านที่อยู่อาศัย (ร้อยละ 5.70) มีเงินเก็บเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 3.30) และมีที่ดิน (ร้อยละ 2.40)

(3.2) ด้านคุณภาพชีวิตของคนในหมู่บ้าน

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่หลังจากมีการตั้งโครงการพบว่า ไม่มีการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ 41.00) รองลงมาคนในหมู่บ้านมีงานทำใกล้บ้าน (ร้อยละ 29.00) คนในหมู่บ้านมีอาชีพใหม่ (ร้อยละ 12.90) รายได้เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 7.20) ความสุขของคนหมู่บ้านเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 6.30) และมีเงินเก็บ (ร้อยละ 3.60)

4) การรับทราบข้อมูลจากโครงการฯ และคณะกรรมการกองทุนมวลชนสัมพันธ์

จากการสอบถามผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดทราบถึงการตั้งโครงการเหมืองแร่โพแทชของบริษัท ไทยคาลิ จำกัด และทราบถึงกิจกรรมของกองทุนมวลชนสัมพันธ์ที่ได้สนับสนุนโครงการต่างๆ ที่ช่วยเหลือชุมชน วัด สถานพยาบาล และหน่วยงานราชการ โดยทราบจากผู้นำชุมชน (ร้อยละ 54.80) รองลงมาเป็นเจ้าของที่โครงการ (ร้อยละ 14.10) ประชาชนในชุมชน (ร้อยละ 12.30) พนักงานในเหมือง (ร้อยละ 7.80) ทราบด้วยตนเอง (ร้อยละ 6.60) และหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 4.50)

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ ทราบถึงกิจกรรมของมวลชนสัมพันธ์เข้ามามีส่วนร่วมกับชุมชน โดยส่วนใหญ่ทราบจากผู้นำชุมชน (ร้อยละ 57.50) ทราบจากประชาชนในชุมชน (ร้อยละ 18.00) ทราบจากเจ้าหน้าที่โครงการ (ร้อยละ 11.70) ทราบด้วยตนเอง (ร้อยละ 8.40) พนักงานในเหมือง (ร้อยละ 2.70) และหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 1.80)

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความต้องการที่จะให้ทางโครงการเหมืองแร่ช่วยเหลือส่วนใหญเกี่ยวกับระบบน้ำประปา (ร้อยละ 42.80) รองลงมาถนน (ร้อยละ 29.60) ไฟฟ้า (ร้อยละ 19.50) และมอบทุนการศึกษา (ร้อยละ 8.10)

	
	
<p>รูปที่ 3.8-2</p>	<p>ประมวลภาพกิจกรรมการสำรวจความคิดเห็นของชุมชนรอบพื้นที่โครงการ ระหว่างวันที่ 25 - 29 ตุลาคม 2564</p>